

TOLGA KOMMUNE MØTEPROTOKOLL Formannskapet Møtested:
Skriftlig behandling Møtedato: 25.09.2025 Tid: kl 09:00 - 10:00
Fremmøtte Parti Knut Sagbakken Ap Esten Kleven Sp Ingeborg Kirkbakk Sp
Bjørnar Tollan Jordet SV Maren Riise Rusten SV Ved eventuelle merknader
til protokollen, har den enkelte ansvar for å melde fra til
kommunedirektør eller ordfører snarest, og innen 1 uke etter at
møteprotokollen er mottatt. Jeg bekrefter med min underskrift at
møteprotokollen er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.
Bjørnar Tollan Jordet Ordfører Saksliste Saksnr. Tittel PS-36/25
Godkjenning av innkalling og saksliste PS-37/25 Referatsaker PS-38/25
Fradeling av tomt GBNR 15/11 Tolga kommune Kommunedirektørens
innstilling: Innkalling og saksliste godkjennes. Behandling
Innstillingen enstemmig vedtatt. Vedtak Innkalling og saksliste godkjent.
Behandling Vedtak Kommunedirektørens innstilling: Tolga kommune
påklager med dette Statsforvalterens omgjøring av formannskapet sitt
vedtak av 05.06.2025 om fradeling av tomt i Vingelen. Statsforvalter
legger i sitt vedtak til grunn at formannskapet slutter seg til
administrasjonens vurdering av vilkårene i jordlovens § 12 tredje ledd.
Formannskapet vil understreke at dette er en administrativ vurdering og
ikke en politisk vurdering. Formannskapet konstaterer at administrasjonen,
og statsforvalter i sitt vedtaksbrev, mener at vilkår for deling i §12
tredje ledd ikke er oppfylt. Formannskapet tar vurderingen til
orientering, uten å slutte seg nærmere til denne. Formannskapet vil påpeke
følgende: Tolga kommune har en streng praktisering av jordvernet og er en
av få kommuner som har økt areal med dyrket mark i de senere årene. Når vi
allikevel innstiller på å imøtekomme søknaden om fradeling dreier det seg
om følgende hensyn: 1. Det omsøkte arealet er både av eier og driver
omtalt som lite hensiktsmessig for moderne jordbruksdrift, og har ikke
vært sådd eller slått siden 1990-tallet. Dette arealet har med andre ord
liten betydning for en tjenlig driftsstruktur i 2025 og det vil ikke
medføre en ulempe om arealet blir fradelte. Det er ikke mangel på
beiteareal i det aktuelle området, tvert imot, det er ønskelig med mer
beiting av andre areal som er viktig både for ivaretagelse av
kulturlandskap og innmark. 2. Bosettingsmønsteret i det aktuelle området i
Vingelen har allerede flere tilsvarende fradelinger og eiendommer som
ligger tett på dyrket mark. I en kommune med stor primærnæring vil en
streng praktisering av fradeling i praksis være et byggeforbud, da selv
regulerte boligfelt er etablert i tilknytting til jordbruksareal. Det er
ikke et stort press på utbygging i vår kommune, og det er heller ikke en
fare for at dette skaper en negativ presedens da det ikke er en stor
tilgang på tilsvarende areal, som er såpass lite egnet for moderne
jordbruk. Fjellandbruket er en tradisjon der vi bor tett på landbruket, og
formannskapet mener at dette er avgjørende for både å ivareta forståelse
for landbruk, tilknytninga til primærnæringa og lokal kultur, i en tid
hvor stadig færre har arbeidsplassen sin innen landbruket. 3.
Bosettingshensyn handler ikke om postnummer, men områder. I sitt vedtak
viser statsforvalteren til at det er tilgang til regulerte boligtomter i
nærheten av den omsøkte fradelingen. Vingelen er en bygd med ulike
grender, og i den aktuelle grenda «Nordate» er det lav tilgang på tomter.
En nærhet på tomter som ligger 3,5-4 km unna påvirker både tilhørighet og
nærhet til familie. Formannskapet er derfor uenig i vurderingen til
statsforvalter om at avstanden til regulerte tomter gir et grunnlag for
omgjøring. Tvert imot; denne fradelingen reduserer behovet for større
reguleringsplanprosesser og omregulering i grenda «Nordate». Det er derfor

både ønskelig og effektivt å behandle saken som en dispensasjonssak, og Formannskapet er av den klare oppfatning at behovet for tilflytting og bosetting i grenda er av avgjørende betydning. Vi har forståelse for at situasjonen kan være annerledes i tettbygde strøk, og at det er naturlig å nekte fradeling i Hamar under henvisning til at det er ledige tomter i Ottestad. I vår kommune er utbyggingspresset noe helt annet, og det er derfor viktig at det lokale politiske skjønnnet tillegges langt større vekt enn det statsforvalter her legger opp til. Behandling Saken ble behandlet som hastesak etter kommunelovens § 11-8. Ordfører besluttet å behandle saken skriftlig, da formannskapet i sak 25/25 var enstemmig og vurderte det ikke som nødvendig å innkalle til et ekstraordinært fysisk møte. Ingen i formannskapet motsa seg skriftlig behandling og samtlige medlemmer ga skriftlig tilbakemelding til ordfører om at de sluttet seg til innstillingen i saken. Innstillingen anses derfor som enstemmig vedtatt i tråd med kommunelovens § 11-8 fjerde ledd. Vedtak Tolga kommune påklager med dette Statsforvalterens omgjøring av formannskapet sitt vedtak av 05.06.2025 om fradeling av tomt i Vingelen. Statsforvalter legger i sitt vedtak til grunn at formannskapet slutter seg til administrasjonens vurdering av vilkårene i jordlovens § 12 tredje ledd. Formannskapet vil understreke at dette er en administrativ vurdering og ikke en politisk vurdering. Formannskapet konstaterer at administrasjonen, og statsforvalter i sitt vedtaksbrev, mener at vilkår for deling i §12 tredje ledd ikke er oppfylt. Formannskapet tar vurderingen til orientering, uten å slutte seg nærmere til denne. Formannskapet vil påpeke følgende: Tolga kommune har en streng praktisering av jordvernet og er en av få kommuner som har økt areal med dyrket mark i de senere årene. Når vi allikevel innstiller på å imøtekomme søknaden om fradeling dreier det seg om følgende hensyn: 1. Det omsøkte arealet er både av eier og driver omtalt som lite hensiktsmessig for moderne jordbruksdrift, og har ikke vært sådd eller slått siden 1990-tallet. Dette arealet har med andre ord liten betydning for en tjenlig driftsstruktur i 2025 og det vil ikke medføre en ulempe om arealet blir fradelte. Det er ikke mangel på beiteareal i det aktuelle området, tvert imot, det er ønskelig med mer beiting av andre areal som er viktig både for ivaretagelse av kulturlandskap og innmark. 2. Bosettingsmønsteret i det aktuelle området i Vingelen har allerede flere tilsvarende fradelinger og eiendommer som ligger tett på dyrket mark. I en kommune med stor primærnæring vil en streng praktisering av fradeling i praksis være et byggeforbud, da selv regulerte boligfelt er etablert i tilknytting til jordbruksareal. Det er ikke et stort press på utbygging i vår kommune, og det er heller ikke en fare for at dette skaper en negativ presedens da det ikke er en stor tilgang på tilsvarende areal, som er såpass lite egnet for moderne jordbruk. Fjellandbruket er en tradisjon der vi bor tett på landbruket, og formannskapet mener at dette er avgjørende for både å ivareta forståelse for landbruk, tilknytninga til primærnæringa og lokal kultur, i en tid hvor stadig færre har arbeidsplassen sin innen landbruket. 3. Bosettingshensyn handler ikke om postnummer, men områder. I sitt vedtak viser statsforvalteren til at det er tilgang til regulerte boligtomter i nærheten av den omsøkte fradelingen. Vingelen er en bygd med ulike grender, og i den aktuelle grenda «Nordate» er det lav tilgang på tomter. En nærhet på tomter som ligger 3,5-4 km unna påvirker både tilhørighet og nærhet til familie. Formannskapet er derfor uenig i vurderingen til statsforvalter om at avstanden til regulerte tomter gir et grunnlag for omgjøring. Tvert imot; denne fradelingen reduserer behovet for større

reguleringsplanprosesser og omregulering i grenda «Nordate». Det er derfor både ønskelig og effektivt å behandle saken som en dispensasjonssak, og Formannskapet er av den klare oppfatning at behovet for tilflytting og bosetting i grenda er av avgjørende betydning. Vi har forståelse for at situasjonen kan være annerledes i tettbygde strøk, og at det er naturlig å nekte fradeling i Hamar under henvisning til at det er ledige tomter i Ottestad. I vår kommune er utbyggingspresset noe helt annet, og det er derfor viktig at det lokale politiske skjønnnet tillegges langt større vekt enn det statsforvalter her legger opp til.

Side 2 av 2